

A. Jabor

Rubrika „Ze života oboru“ byla plánována jako prostor pro vyjádření názorů, zkušeností, postřehů z praxe, ale také pro seznámení odborné veřejnosti s historií oboru a jejími důležitými osobnostmi a pro úvahy nad možnou budoucí tváří oboru. Jak už se stalo fenoménem doby, důraz na individualitu a osobní svobodu se mírně předsunul před skupinové zájmy, takže i editoři rubriky „Ze života oboru“ často obtížně hledají autory sdělení, postřehů a názorů. Využijí tedy své svobody k prezentaci několika poznámek o oboru.

ISO, certifikace, akreditace, NASKL

V tomto čísle se seznámíme s děním v centru ISO, jak je svěžím způsobem popsal doc. Schneiderka. Je to zajímavá sonda do instituce, místy až implikující podiv či úsměv. Druhé sdělení k tématu ISO, tentokrát k ISO 9001:2000, napsal ing. Václav Grabmüller, auditor se zkušenostmi se zaváděním ISO 9001 do klinických laboratoří. V tomto čísle se čtenáři seznámí s úvodními poznámkami ke kvalitě v současném světě, se základní terminologií a úvodem k novelizaci normy ISO 9001. V pokračování tohoto sdělení budou podrobnější informace o vybraných zásadních člancích normy, základní nástroje managementu jakosti v klinických laboratořích směřující k závěrečné tezi článku, že ve filozofickém principu je nutný přechod od rovnice „kolektivní odpovědnost = individuální neodpovědnost“ k rovnici „svoboda = osobní odpovědnost“. Čtème sdělení ing. Grabmüllera pozorně, je to zamyšlení nad přístupem ke kvalitě obecně a ukazuje smysl, který se někdy pod byrokratickým nánosem může ztratit. Také pro NASKL jsou podobné texty velmi užitečné, protože chceme, aby se NASKL stal orgánem přispívajícím k vyhledávání a identifikaci klíčových odborných prvků a jejich ověřování v realitě. NASKL uskutečnil již více než deset auditů v různých laboratořích a s potěšením konstatují, že se v laboratorních oborech povědomí o přístupech ke zvyšování kvality vyrovnalo, že Rada pro akreditaci ČLS JEP je potřebnou platformou nejen pro mezioborové diskuse, ale především pro faktický příspěvek ke kvalitě. Rozbíhá se také nová služba NASKL (konzultační návštěvy před Auditem I) a během podzimu 2008 budou zveřejněny podmínky Auditů II.

Encyklopedie

Encyklopedie laboratorní medicíny pro klinickou praxi se v září roku 2008 představí speciální verzí, která bude tvořit přílohu monografie Vnitřní pro-

středí (Grada, 2008). Speciál 2008 je nově strukturován, doplněn o řadu nových textů a celkový počet dokumentů dosáhl hodnoty 4936. Speciál 2008 je současně základem verze 8, kterou budeme – jak je již tradicí – opět prezentovat na regionálním semináři v Karlově Studánce. Datový obsah Encyklopedie 8 bude konvertován pro webovou verzi, kde je plánováno nezpoplatněné zpřístupnění veřejnosti při využití prostředků fondu pro vzdělávání IFCC. Univerzální hledání v celé Encyklopedii na webu je podstatně efektivnější. Těším se také na další tištěné materiály, které jsou součástí „edičního plánu“ kolektivu autorů Encyklopedie – chystá se vydání příručky s tematikou Aminokyseliny, peptidy, proteiny.

Postgraduální vzdělávání

Změny, které jsou ve vzdělávání odrazem řady ostatních vlivů, zasáhly i Katedru klinické biochemie IPVZ. Oba zákony – 95 i 96 byly novelizovány, z IPVZ se stane pověřená organizace (resp. jedna z pověřených organizací), jedním z často skloňovaných slov bude „akreditace“. Zatím se zdá, že bez větších změn bude v nejbližším období vzdělávání lékařů, vzdělávací program je k dispozici na www.ipvz.cz. Složitější situace je u analytiků, kde v současné době je vzdělávací program dvou oborů – „Vyšetřovací metody v klinické biochemii“ a „Klinická biochemie“ (opět odkazují na www.ipvz.cz). Vzdělávací program oboru „Klinická biochemie“ pro nelékaře má v sobě zahrnut dvouletý společný kmen, na kterém se dohodli zástupci oborů lékařské imunologie, klinické biochemie, nukleární medicíny a klinické farmakologie. Současný systém kurzů IPVZ pro analytiku (8 týdnů v průběhu 2 let) bude upraven tak, aby byl umožněn přechod na dvouletý kmen a současně aby po přechodnou dobu bylo možné vzdělávání podle obou vzdělávacích programů. Nejvýznamnější zprávou posledních týdnů je informace o budoucí dotaci IPVZ – dotační politika MZ ČR se zásadně mění a dotace IPVZ pro rok 2009 bude nulová (resp. „kladná nula“). To povede k zásadní ekonomizaci činnosti IPVZ, vzniku konkurenčního prostředí, změny mohou mít důsledky na organizaci atestací a podobně. IPVZ tedy de facto končí činnost v současném uspořádání, bude provedena redukce počtu pracovníků, kterou lze označit za drastickou. Katedry (pokud budou vůbec zachovány v současné organizační struktuře) bude tvořit minimální aparát pracovníků (pod slovem minimální si lze představit malý úvazek vedoucího a případně minimální úvazek administrativního pracovníka). Vyučujícími budou externisté najímání na určitý pedagogický úkol. Je možné, že „menší“ obory budou mít jiné problémy, než obory tzv. „velké“.